

Tisková zpráva, 22. února 2016

Vědci z Masarykovy univerzity naměřili v Antarktidě teplotní rekord

Vědecký tým Geografického ústavu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity (MU), který se zabývá studiem klimatu na ostrově Jamese Rosse, zjistil doposud nejvyšší teplotu vzduchu v Antarktidě. Teplotní rekord činí 17,8 °C a byl naměřen 23. března 2015 v odpoledních hodinách ve vrcholové části ledovce Davies Dome. Tam se nachází automatická meteorologická stanice, která celoročně monitoruje povětrnostní podmínky a vlastnosti povrchu ledovce. Stanici vědci obsluhují pouze jedenkrát ročně, proto bylo možné zaznamenané údaje získat až letos po návratu expedice.

Takové extrémně vysoké teploty vzduchu se v Antarktidě vyskytují velmi ojediněle, a to nejčastěji v oblasti Antarktického poloostrova, kde došlo v posledních 50 letech k největšímu nárůstu teploty vzduchu na Zemi. „*Druhá nejvyšší teplota vzduchu byla zjištěna o den později na argentinské stanici Esperanza, a to 17,5 °C. Nový teplotní rekord z ostrova Jamese Rosse potvrdil probíhající globální změnu klimatu, se kterou souvisí zvýšení extremity meteorologických jevů. To se může projevit například výskytem extrémně vysokých teplot v Antarktidě, nárůstem intenzity přívalových dešťů nebo délkou období sucha a následnými požáry v jiných částech naší planety,*“ uvedl klimatolog Kamil Láska.

Letošní desátá expedice na ostrov Jamese Rosse měla šest členů, kteří strávili na základně J. G. Mendela rovných 30 dní. Prioritou vědců a techniků bylo pokračování v dlouhodobých výzkumech projevů změny klimatu a údržba přístrojů pro meteorologická, glaciologická a rostlině fyziologická měření včetně stažení naměřených dat.

„*Například výzkum změn permafrostu, tedy trvale zmrzlé půdy, jsme letos obohatili o nová zařízení. Do šest a půl metru hlubokého vrtu jsme instalovali elektrické teploměry, pomocí kterých získáme informace o vertikálním profilu teploty a jejím vývoji s hloubkou a časem,*“ přiblížil jednu z letošních aktivit vedoucí expedice Pavel Kapler.

Vědci se věnovali také měření změny povrchu a objemu vnitrozemských ledovců a odběru vzorků pro biologické výzkumy. Sbírali lišejníky, mechy, řasy, sinice i mikrobiologické vzorky z tuleňů a tučňáků. „*Argentinské vojenské letectvo s ohledem na své omezené logistické možnosti však zkrátilo sezonu vědecké výpravy o více než tři týdny. Přesto, že byl pobyt na stanici podstatě kratší, podařilo se nám naplánované úkoly splnit,*“ dodal Kapler.

Snížení počtu členů letošní expedice se odvíjelo od nejasného financování výzkumu ze strany státu. V příštích letech budou výpravy znovu početnější. Před koncem roku byl totiž schválen výzkumný program Czech Polar 2, na který ministerstvo školství vyčlení v letech 2016 až 2019 74 milionů korun, které si rozdělí Masarykova univerzita a Jihočeská univerzita, která má základnu v oblasti Špicberk.

Kontakt: Ema Wiesnerová, tel: 549 49 51 58, mobil: 725316753, e-mail: wiesnerova@rect.muni.cz

